

Cirkulärnr: 2002:64
Diariernr: 2002/1397
Handläggare: Henrik Berggren
Siv Stjernborg
Sektion/Enhet: Finanssektionen
Datum: 2002-06-24
Mottagare: Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans
Rubrik: Förändringar i de kommunalekonomiska förutsättningarna
Bilagor: Bilaga 1: Skatter och bidrag 2003–2005 (kommunspezifisk,
endast till ekonomikontoren)
Bilaga 2: Arbetsgivaravgifter för åren 2002 och 2003

*Finanssektionen
Henrik Berggren
Siv Stjernborg, EJ*

2002-06-24

Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans

Förändringar i de kommunalekonomiska förutsättningarna

Detta cirkulär innehåller:

- Rekommendation om höjda PO-pålägg
- Information om det tillfälliga sysselsättningsstödet
- Ny befolkningsprognos
- Information om kommunkontosystemet
- Ny kommunspecifik bilaga skatter och bidrag

Höjning av PO-pålägget år 2003

Enligt pensionsavtalet (PFA) och de olika avtal om lön och allmänna anställningsvillkor som är slutna med de olika arbetstagarorganisationerna varierar pensionsavgiften mellan olika avtalsområden. För lönenivåer under taket (7,5 inkomstbasbelopp), varierar kostnaden för den skattemässiga delen mellan 3,4 och 4,5 procent för de olika avtalsområdena. För de arbetstagare som ligger över lönetaket tillkommer en förmånsbestämd utfästelse, kompletterande ålderspension.

KPA har på vår begäran gjort nya beräkningar över kommunernas kostnader för avtalspensioner. Beräkningarna visar att kostnaderna för avtalspensioner ökar de närmaste åren. Det är framförallt kostnaderna för kompletterade ålderspension för de som har inkomster över taket i det allmänna pensionssystemet som ökar.

Beräkningarna avser genomsnittet för de kommuner som anlitar KPA. Observera att kostnaderna kan skilja sig en del åt i kommunerna. I princip är det så att ju högre andel högavlönade (med inkomster över 7,5 inkomstbasbelopp) desto större kostnader för den kompletterade tjänstepensionen.

Tabell 1. Prognos över kostnaden för avtalspensioner, genomsnitt för 271 kommuner, andel av total lönesumma

	Individuell del	Kompl åp	Övrigt*	Totalt
2002	3,9 %	0,4%	0,3%	4,5%
2003	4,0%	0,6 %	0,2%	4,8 %
2004	4,0 %	1,0 %	0,2 %	5,2 %
2005	4,1 %	1,5 %	0,2 %	5,8 %
2006	4,1 %	2,1 %	0,2 %	6,4 %

*Avser särskild ålderspension före 65 år samt pension enligt det äldre avtalet PA-KL.

Källa: KPA , prognosen bygger på en del antaganden.

Under perioden 1999–2002 har vi rekommenderat ett kalkylerat PO-pålägg av 4 procent + löneskatt på 24,26%, dvs. 4,97 %. Enligt KPA:s nya beräkningar ser det ut som pensionskostnaderna kommer att bli högre även i år.

Mot bakgrund av de nya beräkningarna rekommenderar vi **att PO-pålägget för år 2003 höjs till 5 procent + löneskatt 24,26 %, dvs. 6,21 procent**. Enligt beräkningarna fortsätter pensionskostnaderna att öka år 2004 till 2006, varför PO-pålägget kommer att behöva höjas ytterligare dessa år.

Med det nya PO-pålägget blir arbetsgivaravgifterna (om de lagstadgade och avtalsenliga är oförändrade jämfört med år 2002) **sammantaget 40,73 procent år 2003**, vilket är en höjning med 1,24 procentenheter jämfört med år 2002 (bilaga 2).

PO-påslaget avser att fastställa den genomsnittliga kostnaden för alla inom pensionsavtalets tillämpningsområden i landets samtliga kommuner och försöker fånga kostnaden för ett års nyintjänande pensionsförmåner hos de som är anställda. PO-påslaget illustrerar den genomsnittliga nivån som är relevant att kalkylera med i den löpande beräkningen i budget och internredovisningssammanhang. I andra kalkyleringssammanhang kan det vara befogat att beräkna kostnad för avtalspensioner på ett mer detaljerat sätt.

Frågor om avsnittet om PO-pålägget kan ställas till Siv Stjernborg vid finanssektionen, tfn 08-452 77 51, Anders Nilsson vid sektionen för ekonomistyrning, tfn 08-452 76 42 samt till Anna Lind vid förhandlingssektionen, tfn 08-452 76 08.

Information om det tillfälliga sysselsättningsstödet

Den första delen av det tillfälliga sysselsättningsstödet, **det generella stödet**, skall sökas hos RSV i september 2002. Kommunerna erhåller då 1 procent av

sina lönekostnader (år 2001) i stöd. I lönekostnader ingår även lönekostnader för köpta tjänster. På RSV:s webbplats www.rsv.se finns detaljinformation om det generella sysselsättningsstödet. Informationen finns under Nyheter *RSV skrivelse 020619*.

Ansökningsblanketten och denna information kommer att skickas till alla kommuner i mitten av augusti. Sysselsättningsstödet kommer att krediteras respektive kommuns skattekonto senast i november i år. Stödet skall bokföras som ett generellt statsbidrag år 2002.

Den andra delen av stödet, **Nyanställningsstödet**, skall sökas först i september 2003. Nyanställningsstödet syftar till att stödja en tidigareläggning av en kommande sysselsättningsökning. Det beräknas som att kommunen erhåller ett stöd för den delen av lönekostnaderna som överstiger förra årets lönekostnader med mer än fyra procent. Lönekostnaden beräknas på samma sätt som för det generella stödet dvs. köpta tjänster ingår. Stödet utgör 32,82 procent av den lönekostnadsökning utöver 4 procent som sker mellan 2002 och 2001. Det är således enbart de kommuner som har lönekostnadsökningar (inklusive köpta tjänster) över 4 procent år 2002 som kan erhålla detta stöd. Stödet erhålles senast november 2003 via kreditering på kommunens skattekonto.

Även nyanställningsstödet skall om det beräkningstekniskt är möjligt redovisas som ett generellt statsbidrag år 2002, eftersom stödet avser sysselsättningsökningen år 2002.

Frågor om avsnittet om det tillfälliga sysselsättningsstödet kan ställas till Siv Stjernborg, tfn 08-452 77 51 och Signild Östgren, tfn 08-452 77 45, båda vid finanssektionen. Frågor avseende redovisningen av stödet ställs till Anders Nilsson vid sektionen för ekonomistyrning, tfn 08-452 76 42.

Ny befolkningsprognos från SCB

Den 21 maj redovisade SCB en ny befolkningsprognos över Sveriges befolkning fram till år 2050. I prognosen antas en något högre tillväxttakt jämfört med föregående års prognos. Det är främst ett högre antagande om nettovandringen som ger skillnaden. Prognosen i sin helhet finns på SCB:s webbplats.

Tabell 2. Årlig procentuell utveckling av Sveriges folkmängd

	2002	2003	2004	2005
2001 års prognos	0,3100	0,2475	0,2332	0,2393
2002 års prognos	0,3100	0,3468	0,3501	0,3416
Befolkning 1.11 året innan	8 908 146	8 939 044	8 970 343	9 000 983

I våra beräkningar har vi använt utvecklingen enligt SCB:s prognos för vår bedömning av befolkningen den 1 november för åren 2002 till 2005. Den star-

kare utvecklingen får effekten att statsbidraget blir något lägre räknat i kronor per invånare, se tabell 4. Även medelskattkraften i riket påverkas nedåt.

Kommunkontosystemet

Den 5 juni antog riksdagen regeringens proposition (prop. 2001/02:112) om den framtida finansieringen av kommunkontosystemet. Beslutet innebär att staten tar över finansieringen för framtida momsavlyft från och år 2003.

För att övertagandet ska bli kostnadsneutralt mellan stat och kommun sker det en växling mot det generella statsbidraget. Växlingen ska motsvara de samlade uttagen från kontot år 2002. Eftersom dessa inte blir kända förrän i februari 2003 används 2002 års avgift som preliminärt växlingsbelopp (22 003 miljoner kronor). Denna reglering har legat med i våra beräkningar sedan hösten 2001 (se cirkulär 2001:110).

När utfallet blir känt kommer det att ske en kompletterande växling motsvarande skillnaden mellan inbetald avgift och uttaget belopp. Detta sker i budgetpropositionen hösten 2003 och påverkar statsbidragsramen för år 2004.

Under årets fem första månader har uttaget från kontot varit 9 271 miljoner. Antar man att de resterande månaders uttag ligger kvar på samma nivå skulle årets uttag bli 22 250 miljoner kronor. Således är det preliminära växlingsbeloppet för lågt satt. Den kompletterande växlingen skulle givet vår prognos bli minus 247 miljoner.

Sedan är det en fråga hur man ska hantera eventuellt ackumulerat underskott på kommunkontot. Utfallet för 2001 blev minus 425 miljoner och enligt vår prognos för innevarande år blir utfallet på kontot i princip plus minus noll. Ska kommunerna ta det finansiella ansvaret för det ackumulerade underskottet ska det ske genom en engångsvis sänkning av det generella statsbidraget. Det finns inget nämnt i propositionen hur eventuella underskott på kontot ska hanteras. I avvaktan på besked har i våra beräkningar gjort en engångsvis sänkning av statsbidraget med 425 miljoner 2004.

Generella statsbidrag 2002–2005

I tabell 3 redovisas det invånarrelaterade statsbidraget för åren 2002–2005. I tabellen särredovisas vissa delar som vi bedömt som intressanta.

Tabell 3. Generella statsbidrag, miljoner kronor

	2002	2003	2004	2005
Cirkulär 2002:41	51 812	26 088	26 994	26 994
Momskontosystemet, prognos på kompletterande växling			-247	-247
Underskott kommunkontot			-425	
Totalt enligt detta cirkulär	51 812	26 088	26 322	26 747
<i>därav:</i>				
Barnomsorgsreformen	500	1 700	1 700	1 700
Vårdöverenskommelsen	283	883	1 183	1 183
Förbehållsbelopp samt högkostnadsskydd ÄO	775	900	900	900
Momskontosystemet	16 296	-22 003	-22 250	-22 250

I tabell 4 redovisas det invånarrelaterade statsbidraget i kronor per invånare.

Tabell 4. Generella statsbidrag, kronor per invånare

	2002	2003	2004	2005
Cirkulär 2002:41	5 816	2 921	3 016	3 009
Momskontosystemet, prognos på kompletterande växling			-28	-27
Underskott kommunkontot			-47	
Effekt av ny befolkningsprognos		-3	-7	-10
Totalt enligt detta cirkulär	5 816	2 918	2 934	2 972
<i>därav:</i>				
Barnomsorgsreformen	56	190	190	189
Vårdöverenskommelsen	32	99	132	131
Förbehållsbelopp samt högkostnadsskydd ÄO	87	101	100	100
Momskontosystemet	1 829	-2 461	-2 480	-2 472

Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag

I *bilaga 1* redovisas kommunvisa beräkningar av skatter och statsbidrag för åren 2003–2005.

I beräkningarna ingår inte:

- det särskilda statsbidraget på 150 miljoner 2003 och 2004 till kommuner och landsting med befolkningsminskning,

- ersättning för den frivilliga maxtaxan inom barnomsorgen (inklusive pengar för kvalitetssäkring),
- de riktade statsbidragen till personalförstärkningar inom skolan samt
- det tillfälliga nyanställningsstödet 2003.

Skillnader jämfört med beräkningar i maj (2002:41) beror på:

- ny befolkningsprognos för riket
- justerad statsbidragsram för åren 2003–2005.

Som vanligt bygger beräkningarna på att kommunens befolkning och skatteunderlag ökar i samma takt som i riket samt 2002 års skattesatser. Önskas beräkningar utifrån andra förutsättningar kan ni ange dessa via e-post till henrik.berggren@svekom.se eller anders.jonsson@svekom.se.

Modellverktyget Skatter och bidrag

I beräkningsmodellen "Skatter och bidrag" behöver följande ändringar göras i "Indatabladet":

- Skriv in den nya utvecklingstakten av rikets befolkning 2003 till 2005 på rad 28. Utvecklingstalen framgår av tabell 2.
- Skriv in den nya statsbidragsramen för åren 2003–2005 i cellerna D43 till F43. Beloppen framgår av tabell 3.

Riksprognosen för kommunens befolkning i modellen stämmer inte med den i bilaga 1. Det beror på att vi i bilagan har utgått från kommunens befolkning per den 31 mars 2002. För att få samma intäkter i modellen som i bilaga 1 måste nuvarande prognos ersättas. Skriv in vår framskrivning av kommunens befolkning (rad 2 i bilaga 1) i cellerna D32–F32.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Finanssektionen

Henrik Berggren

Bilagor

Bilaga 1: Skatter och bidrag 2003–2005 (kommunspezifisk, endast till ekonomikontoren)

Bilaga 2: Arbetsgivaravgifter för åren 2002 och 2003